

EL MÓN DEL SURO

A SANT FELIU DE GUÍXOLS

TALLERS D'HISTÒRIA 2016-17

ARXIUMUNICIPALSANTFELIUDEGUÍXOLS

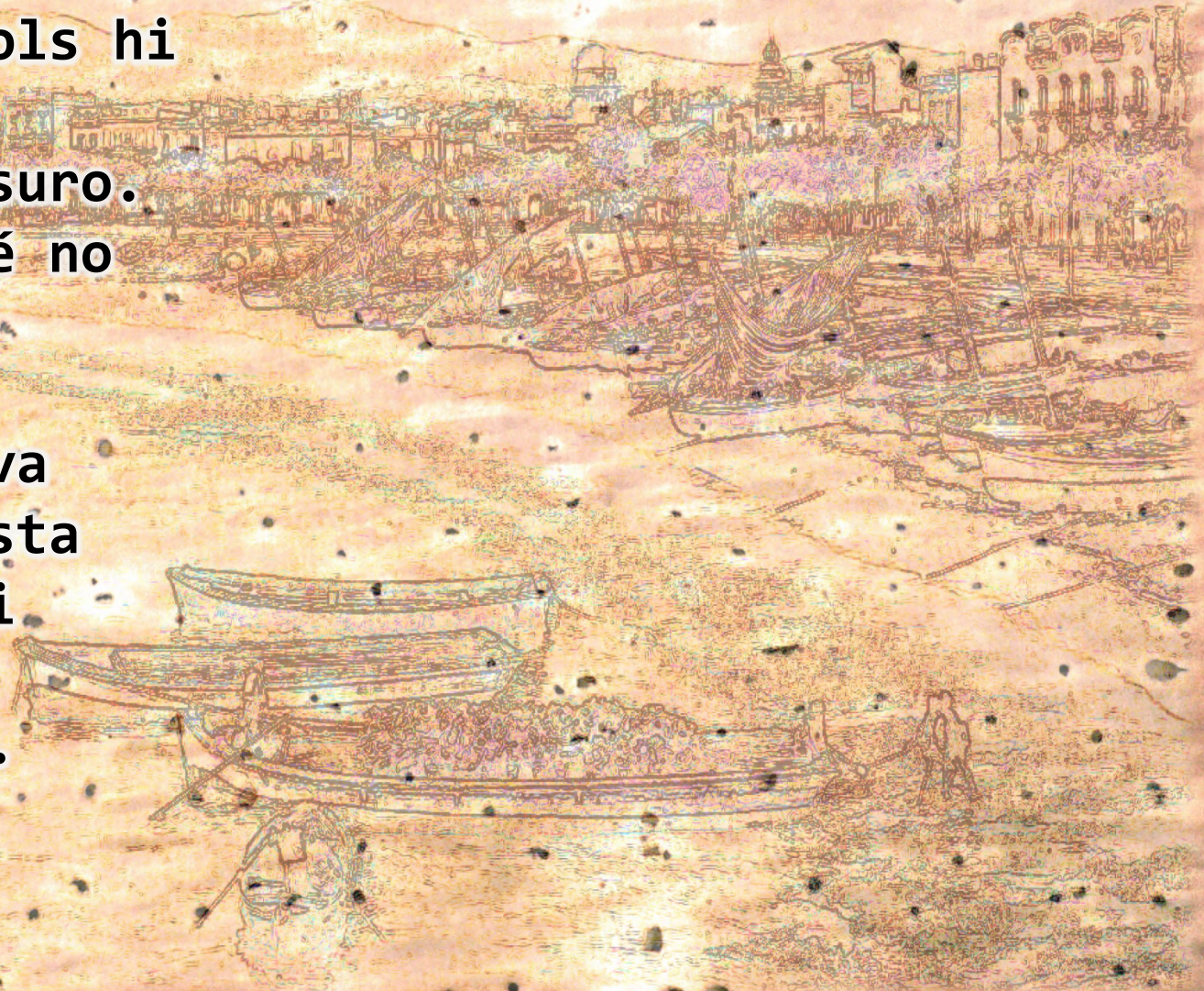

PRESENTACIÓ PER A CI I CM DE PRIMÀRIA

GUIÓ: M.ÀNGELS SUQUET I ROSA MARIA ROURICH

DISSENY GRÀFIC: ROSA MARIA ROURICH

No fa gaire, a Sant
Feliu de Guíxols hi
havia moltes
fàbriques de suro.
Ara ja gairebé no
en queden.
Ens agradaria
explicar com va
començar aquesta
història i qui
van ser els
protagonistes.

Els primers que van començar a treballar el suro van ser els pagesos que tenien els arbres a prop dels masos. Perquè, com bé sabeu, el suro és l'escorça d'un arbre, l'alzina surera.

Primer, venien el suro als països que tenien fàbriques (Anglaterra, França...) Després van pensar que ells mateixos podien fer els taps. Van marxar del camp i van anar a les ciutats que hi havia a prop, com Sant Feliu de Guíxols.

Treballaven moltes hores a les fàbriques. Però quan plegaven els agradava molt anar amb els amics a cantar i a fer festes.

COM ÉS L'ALZINA SURERA?

L'alzina surera
sol ser recta i
gruixuda. Les
branques i les
arrels són molt
fortes. El fruit
que fan són **les
glans.**

L'escorça és
llisa quan
l'arbre és jove.
Amb els anys es
va fent més
gruixuda i amb
esquerdes molt
profundes.

A Catalunya, sobretot a prop de Sant Feliu de Guíxols, hi ha boscos d'alzines sureres.

DES DE QUAN FEM SERVIR EL SURO?

La llegenda de dom Pérignon.

Pierre Pérignon (1638-1715) era un monjo benedictí. Al seu monestir treballaven les vinyes i feien vi.

La llegenda diu que Pierre va inventar el cava i que buscava la manera de guardar el gas dins les ampolles.

Diuen que va veure que una gent de Sant Feliu feien servir taps de suro.

Va provar de tancar les
ampolles de cava amb
taps de suro i va veure
que anava molt bé.
Ràpidament tothom va
fer servir taps de
suro.

Més endavant, van
aparèixer altres
materials com el
plàstic. Però els bons
vins se segueixen
tapant amb taps de
suro, perquè no s'ha
trobat res millor.

PER QUÈ VA TAN BÉ EL SURO PER FER TAPS I ALTRES OBJECTES?

Perquè el suro és molt lleuger i elàstic. És impermeable i un aïllant tèrmic (no deixa passar el fred ni la calor). I rares vegades es fa malbé.

COM ES FEIEN ELS TAPS?

Costava molt fer un tap perquè al principi no hi havia màquines. Havien de fer moltes coses i ho havien de fer tot a mà!

1.-LLEVAR O PELAR EL SURO.

Primer de tot, havien de treure el suro o escorça de l'arbre. A la primavera i a l'estiu, una colla d'homes anava al bosc per **llevar** o "**pelar**" el suro de l'arbre. Per això els deien els peladors.

El suro trigava entre
8 i 12 anys en tornar
a créixer.

Aquest suro era més
fi i anava molt bé
per fer taps.

2. -TRANSPORTAR-LO.

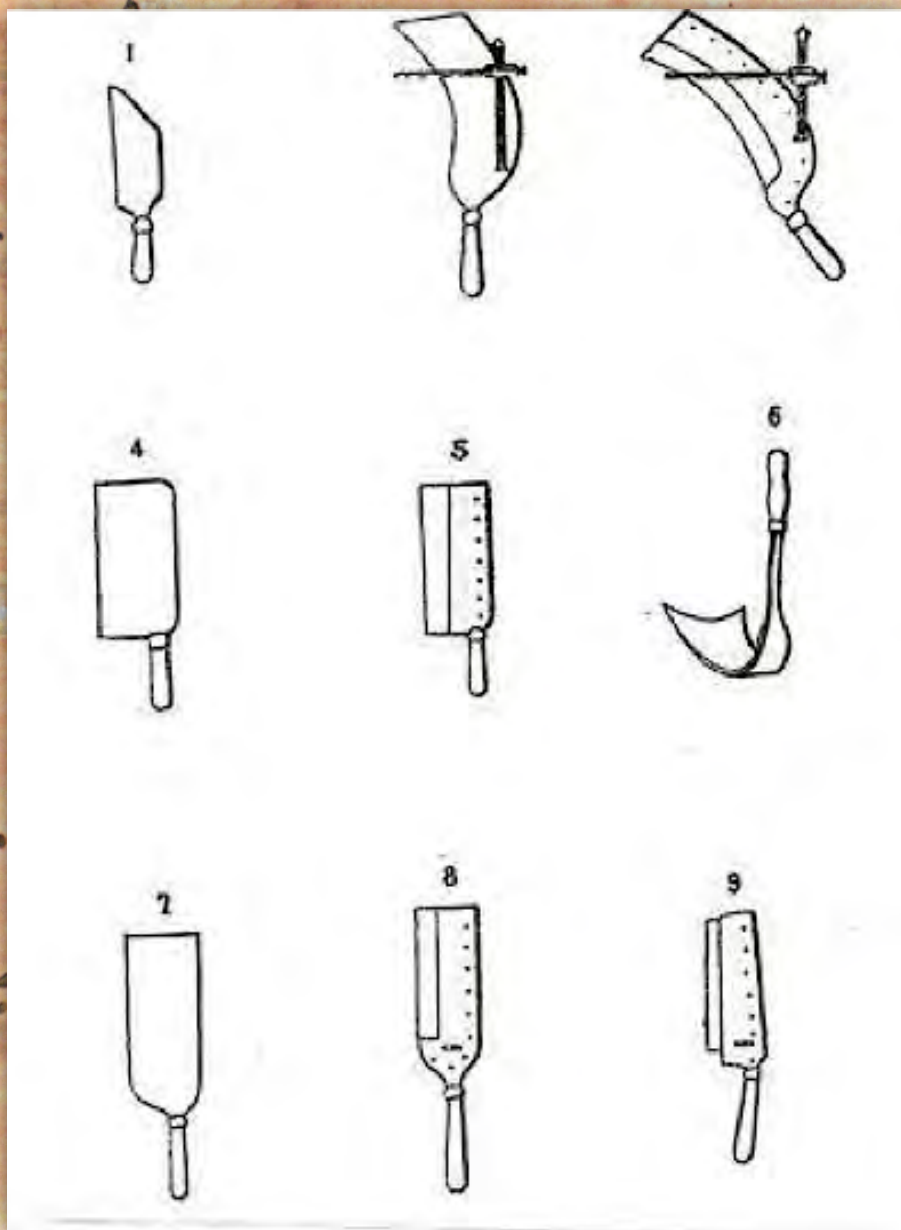

Portaven el suro a les fàbriques.
En feien planxes (pannes) i les apilaven.

3.-BULLIR-LO

Bullien les pannes en calderes o perols als patis de les fàbriques. Quedava més tou i així era més fàcil poder fer els taps.

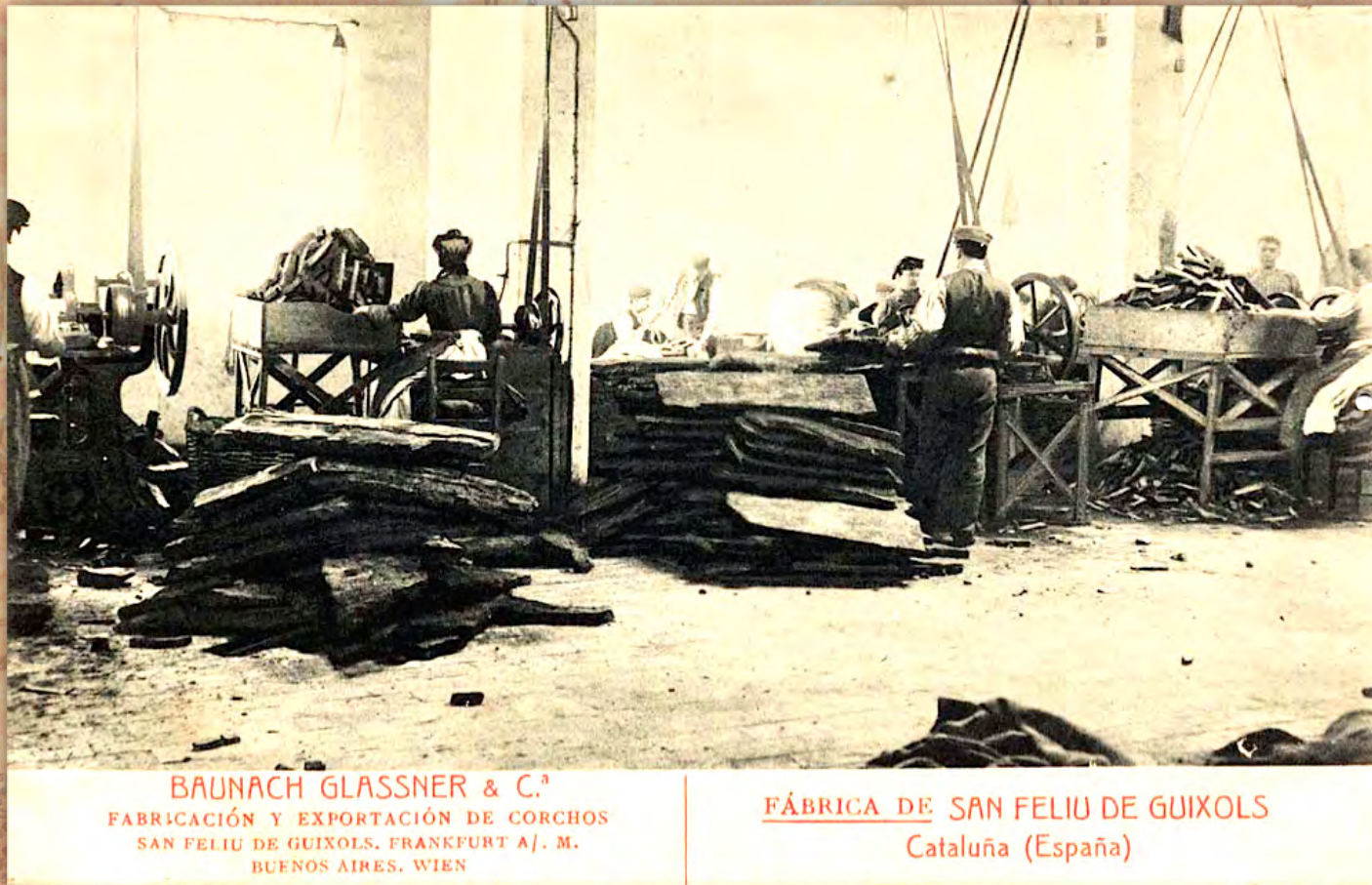

4. -TOSCAR-LO.

Després, posaven el suro panxa avall per aplanar-lo i es rascava la part exterior, la més rugosa.

Hi havia moltes eines diferents per poder fer els taps. Els toscadors utilitzaven rascletes (6 i 9)

5.-CLASSIFICAR-LO.

El suro es classificava segons els
gruixos, la rugositat, les taques...

6. -LLESCAR-LO.

Les pannes o planxes de suro es tallaven a tires.

7.-CARRAR-LO.

Tallaven les tires de suro a quadrats. En deien *carracs*.

Amb aquests ganivets feien el carracs a mida.

8. - ESCAIAR-LO.

Després es tallaven les arestes dels carracs. Aquesta feina la feien vailets d'entre 12 i 16 anys. Els deien **xerrics**. Era el primer que havien d'aprendre per poder ser autèntics tapers.

9.-FER ELS TAPS.

Els tapers s'asseien al voltant de l'estable o taulell. Feien els taps a mà, d'un en un, a tota velocitat.

Necessitaven molta pràctica. Feien entre 800 i 900 taps al dia. Un molt bon taper en feia 1.000.

10. -REPASSAR-LOS.

Quan els havien acabat, els repassaven perquè volien que estiguessin molt ben fets.

11.-RENTAR ELS TAPS.

Els rentaven per treure totes les impureses i que així no es fes malbé el vi.

12.-ASSECAR ELS TAPS.

Els posaven a assecar a l'aire lliure.

13.-TRIAR PER CALIBRES I PER QUALITATS.

Una vegada secs, els triaven per assegurar que eren de la mateixa mida.

També els miraven d'un a un, de tots costats, per assegurar que tenien molta qualitat.

14.-MARCAR ELS TAPS.

Finalment marcaven els taps amb el logotip del comprador, amb foc o amb tinta.

15.-COMPTAR ELS TAPS.

Els comptaven manualment, agafant 5 taps a cada mà i posant-los en coves. Quan en tenien 100 o 1.000 es posaven un tap a la butxaca (marcar). Així sabien els centenars o milers que hi havia pels taps que tenien a la butxaca.

16.-POSAR EN SAQUES I EMBALAR.

Els taps es posaven en saques. En cada saca hi cabien entre 5.000 i 30.000 taps.

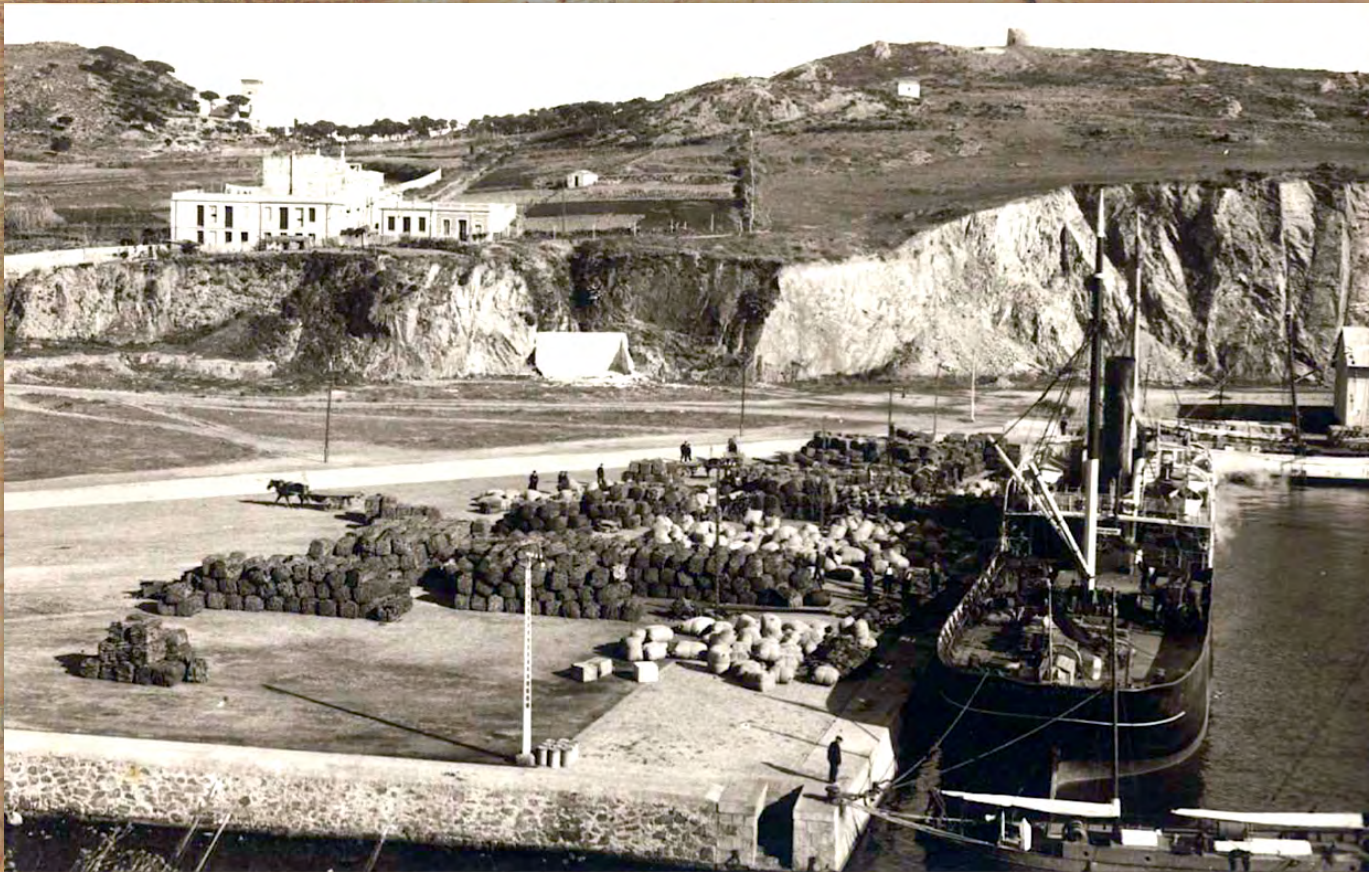
Embolcallaven la saca amb paper d'estrassa per
protegir-lo de la pols i es posava en una segona
saca més fina que es lligava amb força.

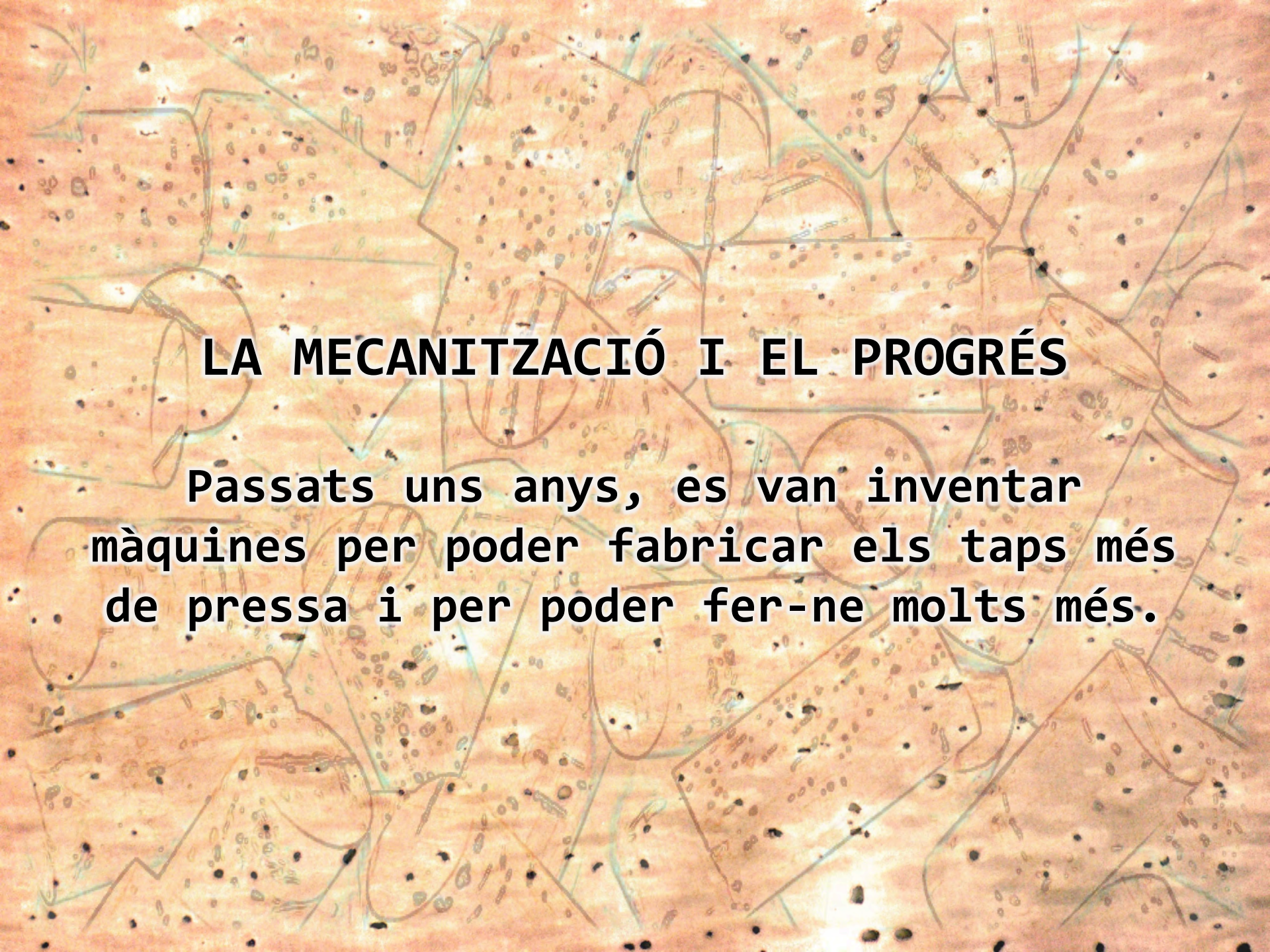
Colecció
MAURI

INDUSTRIA SURO - TAPERA: n.º 10 Embelar.

17.-EL TRANSPORT.

Una vegada ben embalats, els portaven amb carros tirats per cavalls fins el port per carregar-los en un vaixell que els portaria per tot el món.

LA MECANITZACIÓ I EL PROGRÉS

Passats uns anys, es van inventar màquines per poder fabricar els taps més de pressa i per poder fer-ne molts més.

La primera va ser la màquina de garlopa o de ribot. Un treballador o treballadora podia fer 4.000 taps per jornada amb aquesta màquina. Els tapers que feien els taps a mà van tenir por de quedar sense feina.

Es van inventar
màquines per fer-ho
tot.

La màquina de
comptar taps.
Podia comptar
80.000 taps per
hora!

La història de les fàbriques de suro va ser el començament de moltes altres històries.

Una de les històries més importants i més estimades per la gent de Sant Feliu de Guíxols, va començar el 1892...

Continuarà...

